

MESTNA OBČINA KRANJ

ŽUPAN

Slovenski trg 1, 4000 Kranj
tel. 04/ 237 31 61, fax. 04/ 237 31 67

16.

Številka: 122-38/09 - 47/04

Datum: 2.4.2009

SVET MESTNE OBČINE KRANJ

ZADEVA: Poročilo o opravljenem delu LAS (Lokalne akcijske skupine) za preprečevanje zlorabe drog v mestni občini Kranj za leti 2007 in 2008

Lokalna akcijska skupina za preprečevanje zlorabe drog v mestni občini Kranj (v nadaljevanju LAS) je bila ustanovljena leta 1999. LAS je strokovno posvetovalno telo župana. Sestavljajo ga strokovnjaki kot predstavniki naslednjih področij: sociale, zdravstva, policije, krajevnih skupnosti, srednjih šol, osnovnih šol, kranjskih vrtcev, nevladnih organizacij, politike in mladih.

Med nalogami, ki jih letno izvaja LAS je tudi naloga, da poroča svetu Mestne občine Kranj. V prilogi tako podajamo poročilo o opravljenem delu LAS-a v letu 2007 in 2008, z narejeno oceno stanja na področju problematike drog v mestni občini Kranj za navedeni dve leti.

Svetu Mestne občine Kranj predlagamo, da sprejme naslednji:

SKLEP:

Svet Mestne občine Kranj se je seznanil s poročilom o opravljenem delu LAS-a za preprečevanje zlorabe drog v mestni občini Kranj za leti 2007 in 2008.

Pripravila:

Manja Vovk, višja svetovalka

Uroš Korenčan

vodja oddelka za družbene zadeve

Damijan Perne, dr.med.spec.psih.

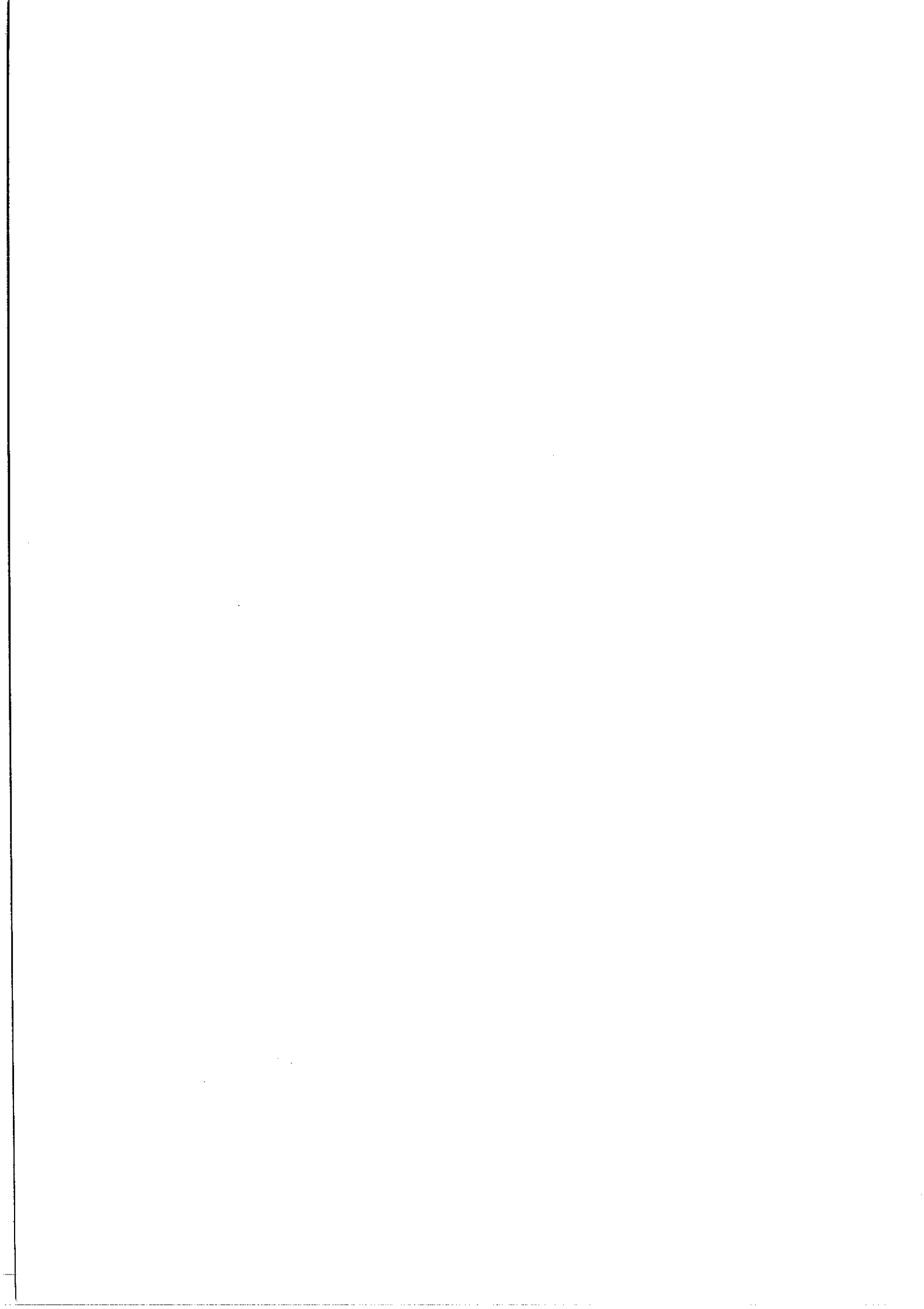
ŽUPANj

Igor Velov, dipl.upr.org.

PODŽUPAN

Priloga:

- Poročilo o opravljenem delu LAS (Lokalne akcijske skupine) za preprečevanje zlorabe drog v mestni občini Kranj za leti 2007 in 2008

MESTNA OBČINA KRANJ

Lokalna akcijska skupina

Slovenski trg 1, 4000 Kranj
tel. 04/ 237 31 66, fax 04/ 237 31 67

Številka: 122-38/09 – 47/04

Datum: 11.3.2009

SVET MESTNE OBČINE KRANJ**Zadeva: POROČILO O OPRAVLJENEM DELU LAS (Lokalne akcijske skupine)
za preprečevanje zlorabe drog v mestni občini Kranj za leti 2007 in 2008**

Lokalna akcijska skupina LAS za preprečevanje zlorabe drog v mestni občini Kranj je bila ustanovljena leta 1999. Sestavljena je iz predstavnikov: vrtcev, osnovnih šol, srednjih šol, mladih, sociale, zdravstva, policije, krajevnih skupnosti, nevladnih organizacij in občinske uprave. Gre za strokovnjake, predstavnike služb, ki se profesionalno ukvarjajo z bio-psiho-socialnimi vidiki zdravja prebivalstva.

LAS Mestne občine Kranj je v letu 2007 in let 2008 pripravila operativni program za Mestno občino Kranj, ki ga je potrdil župan Mestne občine Kranj, naredila je oceno stanja na področju zlorabe drog iz preventivnega in kurativnega vidika, zagotavljala je koordinacijo dela strokovnih služb, ki se s problematiko drog ukvarjajo na vseh treh ravneh preventive (primarna, sekundarna in terciarna). Nadalje je LAS zagotavljala usklajenost lokalnih programov preprečevanja zlorabe drog s cilji nacionalnega programa in državne strategije preprečevanja zlorabe drog, obveščala je javnost o problematiki drog v lokalni skupnosti, vplivala na državno in lokalno politiko, ki kakorkoli vpliva na zdravje in na zakonske vidike problematike odvisnosti, se povezovala z drugimi lokalnimi akcijskimi skupinami v Sloveniji ter v letu 2007 izbrala izvajalce za izvajanje preventivnih programov, v letu 2008 pa je vsem osnovnim šolam, srednjim šolam in kranjskim vrtcem mestne občine Kranj zagotovila sredstva za sofinanciranje preventivnih programov za katere so se odločili in izbrali sami.

OPIS IZVEDENEGA PROGRAMA

1. Izvajanje preventivnih programov v kranjskih vrtcih, osnovnih šolah in srednjih šolah mestne občine Kranj:

a) leto 2007

Izveden je bil javni razpis za izbiro izvajalca za izvajanje preventivnih programov v mestni občini Kranj v šolskem letu 2007/08, in sicer: predavanja in delavnice za otroke in starše vrtcev s področja preventive pred drogami, v višini 1.460,00 EUR; predavanja in delavnice za učence in starše osnovnih šol s področja preventive pred drogami za drugo in tretje triletno obdobje, v višini 6.260,00 EUR; predavanja in delavnice za dijake in starše srednjih šol, v višini 4.493,00 EUR

Na javni razpis je prispelo trinajst prijav. Strokovna komisija pa je izbrala naslednje:

- za program Predavanja in delavnice za otroke in starše vrtcev s področja preventive pred drogami je bil izbran Zakonski in družinski inštitut Krog, za izvedbo 12 predavanj v vseh vrtcih v Kranju,
 - za program Predavanja in delavnice za učence in starše osnovnih šol s področja preventive pred drogami za drugo in tretje triletno obdobje sta bila izbrana: društvo OAZA (za izvedbo 40 delavnic za učence 4. razredov, 20 delavnic za učence 5. razredov, 40 delavnic za učence 6. razredov, 40 delavnic za učence 7. razredov, 40 delavnic za učence 8. razredov, 29 delavnic za učence 9. razredov in 30 predavanj za starše) in Center za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo, CSD Kranj (za izvedbo 42 delavnic za učence 5. razredov, 40 delavnic za učence 9. razredov),
 - za program Predavanja in delavnice za dijake in starše srednjih šol sta bila izbrana: društvo OAZA (za izvedbo 90 delavnic za dijake 1. letnikov, 90 delavnic za dijake 2. letnikov, 40 delavnic za dijake 3. letnikov in 30 predavanj za starše) in Družinski inštitut Bližina (za izvedbo 7. delavnic po dve šolski uri za dijake 4. letnikov).
- Programi so se izvajali po vrtcih, osnovnih in srednjih šolah skozi celo šolsko leto 2007/2008.

b) leto 2008

Za izvajanje preventivnih programov v šolskem letu 2008/09 se je Lokalna akcijska skupina odločila za spremenjeni sistem sofinanciranja preventivnih programov. Do sedaj je Lokalna akcijska skupina namreč sama izbirala izvajalce preventivnih programov, izvajalci pa so potem izvajali te programe v kranjskih vrtcih, osnovnih in srednjih šolah Mestne občine Kranj. Za šolsko leto 2008/09 pa je Lokalna akcijska skupina pozvala kranjske vrtce, osnovne in srednje šola, da sami posredujejo predloge za sofinanciranje preventivnih programov. Odzvali so se vsi javni zavodi. Sredstva je Lokalna akcijska skupina za izvajanje preventivnih programov na temo odvisnosti razdelila sledeče:

Vrtci:

- Kranjski vrtci (2 predavanja na temo skrivnosti in povezanosti in intimnosti, predavanje, da bo moj otrok samozavesten, predavanje, kako pomagamo otroku v stiski, v višini 612,00 EUR),
- Orehek VVE (šola za starše: kvalitetno preživljanje prostega časa v družini, v višini 94,00 EUR),
- Stražišče Kranj VVE (šola za starše: otrok za zdrav razvoj potrebuje ljubezen in vzgojo, v višini 94,00 EUR).

Osnovne šole:

- Jakoba Aljaža (odnosi med spoloma, 4 ure, odvisnosti, 4 ure, prehod iz OŠ v SŠ, 4 ure, v višini 557,00 EUR),
- Orehek (odraščanje z oblikovanjem in razvijanjem samopodobe za 4. razred, kako se upreti pritiskom za 7. razred, utrjevanje občutka pripadnosti in varnosti, za 4. razred, odvisnosti za 5. in 9. razred, vzgoja otrok in mladostnikov za starše učencev, v višini 1.327,00 EUR),
- Simona Jenka (nasilje med vrstniki, za 4. in 6. razrede, oživiljanje po SBC sistemu, za 9. razrede, zasvojenost, za 9. razrede, v višini 856,00 EUR),
- Franceta Prešerna (odvisnost, za 9. razrede, zasvojenost, za 6. razrede, zloraba drog, za 3. razrede, odraščanje z oblikovanjem samopodobe, za 5. razrede, šola za starše, v višini 1.070,00 EUR),
- Matije Čopa (komunikacija, kar vidiš, slišiš in govoriš, to postaneš, strpnost do drugih, v višini 450,00 EUR),
- Stražišče Kranj (zlorabe drog za 4. razred, pet ur, nasilje: kaj je to in kaj lahko naredim, za 6. razred, osem ur, tak/a sem pa kaj, za 8. razrede, osem ur, delavnice na temo zasvojenosti, za 5. razrede, osem ur, odvisnosti za 5. in 9. razred, komunikacija, tri ure, šola za starše: šola-čigava odgovornost in naloga, šola za starše: zasvojenost otrok in mladostnikov s televizijo in računalniki, v višini 1.413,00 EUR),
- Predoslje (preprečevanje kajenja in uživanje alkohola, za 4. razred, dve uri, kar vidiš, slišiš in govoriš, to postaneš, za 5. razred dve uri in za 7. razred dve uri, delavnice na temo odvisnosti, za 6. razred štiri ure in za 8. razred štiri ure, kdo sem in kaj želim postati, za 8. razred, štiri ure, odnosi med spoloma, okužbe s HIV, droge in spolno prenosljive bolezni, za 9. razred, šest ur, v višini 942,00 EUR),
- Staneta Žagarja Kranj (učinkovita komunikacija in reševanje konfliktov, dve delavnici za 5. razred, bodi frajer brez droge, dve delavnici za 6. razred, beseda lahko močneje udari kakor pest, dve delavnici za 7. razred, kako se upreti pritiskom vrstnikov, tri delavnice za 8. razred, v višini 385,00 EUR).

Srednje šole:

- Tehniški šolski center (predavanja za starše, raznovrstne odvisnosti, 48 ur za 2. letnike, odnosi med spoloma, 48 ur za 2. letnike, v višini 1.322,00 EUR),
- Srednja poklicna in strokovna šola Kranj (boj proti trgovini z ljudmi, 19. ur, v višini 390,00 EUR),
- Ekonomska šola Kranj, srednja poklicna in strokovna šola (učenje za učenje za štiri 1. letnike, komunikacija in uspešno reševanje problemov, za tri 2. letnike, odnosi med spoloma, za tri 2. letnike, obvladovanje in izražanje čustev, za tri 2. letnike, odvisnost, za tri 2. letnike, učinkovito premagovanje stresa in naporov, za pet 3. letnikov in dva 1. letnika, čustveni razvoj mladostnika, predavanje v času roditeljskih sestankov, v višini 1.366,00 EUR),
- Ekonomska šola Kranj, ekonomska gimnazija (debatne delavnice, preventivni programi v okviru OIV, v višini 520,00 EUR),
- Gimnazija Kranj (preventivna vloga staršev, 1 ura, moji cilji, 6 ur, v iskanju ljubezni, 6 ur, pogovor o drogah, 4 ure, nenasilna komunikacija, 4 ure, prevzemanje odgovornosti, 2 uri, v višini 694,00 EUR),
- Srednja trgovska šola Kranj (nenasilna komunikacija, trgovina z ljudmi, v višini 108,00 EUR).

2. Izvajanje počitniških dejavnosti

Na podlagi sprejetega programa je LAS v letu 2007 sofinancirala izvajanje počitniških dejavnosti. Za omenjeni program je bilo namenjenih 4.170,00 EUR. Ker je na izvedeni javni razpis za počitniške dejavnosti prispelo bistveno več prijav kot preteklo leto, prav tako je bilo potreb po sredstvih bistveno več od razpisanih, je bilo na Lokalno akcijsko skupino za ta namen prerezporejeno še dodatnih 1.921,00 EUR iz področja izobraževanja. Na področju izobraževanja je prav tako potekal javni razpis za podporne storitve v izobraževanju namenjen tekočim transferom neprofitnim organizacijam in javnim zavodom. Na omenjenem javnem razpisu pa je ostal del sredstev nerazdeljen, zato so se navedena sredstva prerazporedila na lokalno akcijski skupino za počitniško dejavnost. Obe vpleteni dejavnosti namreč pokrivata dejavnost mladih, zato se ostanek sredstev iz javnega razpisa na področju izobraževanja ustrezno prerazporedi na lokalno akcijsko skupino za področje počitniških dejavnosti. Za ta namen so bili izbrani in sofinancirani Nogometno društvo Triglav Kranj; Župnija Kranj – Šmartin; Center za socialno delo Kranj – Škrlovec; Športno društvo Sokol Stražišče; Jezikovna šola Jan; Smučarsko akrobatski klub Kranj, Marindolus klub in Zveza za tehnično kulturo Slovenije. Lokalna akcijska skupina je namenila sredstva tudi za izvedbo športnih aktivnosti na igriščih ob osnovnih šolah ob vikendih, v času od 5.5.2007 do 25.6.2007 in od 1.9.2007 do 31.10.2007. Za ta namen bi morale šole imeti odprto igrišče in zagotoviti animatorja za omenjeni čas. Za navedeni program pa s strani osnovnih šol ni bilo zanimanja, zato je bilo del neporabljenih sredstev prerazporejenih na preventivno akcijo Z glavo na zabavo.

3. Javnost je tako v letu 2007 kot v letu 2008 LAS seznanila o pojavnosti zlorabe drog v lokalni skupnosti preko lokalnih sredstev javnega obveščanja in organizirane preventivne prireditve.

V letu 2007 je Lokalna akcijska skupina, namesto planirane javne tribune v sklopu tedna mladih in okrogle mize v preventivnem mesecu odvisnosti, ob Tednu otroka, 2. in 3. oktobra, v Dvorani Primskovo Kranj organizirala in izvedla prireditev Z glavo na zabavo za zadnjo triado osnovnošolcev v Mestni občini Kranj. Soorganizator prireditve je bila neprofitna ustanova z enakim imenom. Šlo je za prepoznavno preventivno-zabavno prireditev Z glavo na zabavo. Program prireditve in njegove splošno koristne vsebine so bile namenjene izključno učencem zadnje triade teh osnovnih šol in sicer kot reden sestavni del njihovega učnega procesa. Program je bil izveden s preventivni mehanizmi, ki jih fundacija in njena programska ekipa uporablja za promocijo zdravega življenjskega sloga in zabavo brez odvisnosti. V tej akciji je Alpetour zagotovil prevoze učencev na preventivno prireditev in nazaj po polovični ceni.

Lokalna akcijska skupina je v preventivne namene osnovnim šolam Mestne občine Kranj in Kranjskim vrtcem podarila Kodrlajsasti piton, kjer skozi zgodbo spoznamo najbolj temačne in grozljive strani narkomanskega življenja. Knjiga je napisana v zanimivem, pogovornem jeziku mladostnikov, brez vsiljivosti, moraliziranja in soljenja pameti. Poleg tega je Lokalna akcijska skupina v preventivne namene podarila srednjim šolam, Centru za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo, Kranj in

Študijski knjižnici Kranj knjigi Do golega (1. del) in Do golega in čisto do konca (2. del). V knjigi je brez olupšav opisano življenje in neizbežen propad slovenskega narko-dilerja mednarodnega slovesa. Mali dilerji v igro vstopajo z velikimi željami in načrti, vendar jih tako kot glavnega junaka obeh knjig Roka, življenje sleče do golega. Tudi sami se navežejo na drogo in postanejo žrtev tistega, kar sami prodajajo.

Lokalna akcijska skupina se je v času preventivnega meseca tudi pridružila akciji anonimnega brezplačnega testiranja prisotnosti virusa hepatitisa C in HIV-a .

V letu 2008 je Lokalna akcijska skupina v Tednu mladih sodelovala na okrogli mizi na temo Odvisnosti v lokalni skupnosti. Okrogle mize se je udeležilo okoli 20 obiskovalcev. Razpravljavci okrogle mize pa so bili: Marko Ješe, Mile Hodnik, Marjetka Keršmanc, Matej Košir. G. Marko Ješe je na okrogli mizi govoril o knjigi Kodrlajsasti piton in o svoji izkušnji zasvojenosti s heroinom, poudarek pa je bil na raziskavi o uživanju alkohola in cigaret med mladimi.

Center za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo Kranj je skupaj z drugimi službami v preteklih letih že opravljal pobiranje odvrženih igel. V letu 2008 smo imeli dve akciji pobiranja igel v sodelovanju z Zdravstvenim domom Kranj. Za ta namen so mu bili s strani LAS-a že kupljeni zabojniki in rokavice, kateri pa so bili v opravljenih akcijah odvrženih igel, že porabljeni. Da bo Center za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo lahko nadaljeval s pobiranjem odvrženih igel se je Centru iz sredstev LAS kupilo 50 novih zabojnikov in 40 škatek rokavic.

4. Kulturno umetniško društvo Kranj je za Lokalno akcijsko skupino izvedel raziskavo Kako živijo naši otroci. Cilj raziskave je bil ugotoviti stanje, kako otroci preživljajo svoj prosti čas doma, kakšen odnos imajo do šole in kdo na to vpliva, kako so zadovoljni z izven-šolskimi dejavnostmi ali se jih udeležujejo, kdo jih pri tem motivira.

5. Sprotno se je spremljalo gibanje problematike drog v občini in svetovanje pri usklajevanju služb; programov, ki se ukvarjajo s preprečevanjem zlorabe drog. Poleg tega so se člani LAS-a udeležili več posvetov in seminarjev, in sicer 6. in 7. tradicionalnega seminarja LAS na temo socialnih veščin za dobre življenjske izbire in seminarja na temo vzgoja za starševstvo, oba v Grosupljem. Lokalna akcijska skupina je naredila tudi pregled in oceno poročil o opravljenih programih izvajalcev izbranih na javnih razpisih. Na osnovi poslovnika in programa dela LAS vsako leto poroča o svojem delu in pripravi program za prihodnje leto.

OCENA STANJA

Za leti 2007 in 2008 je bila narejena tudi ocena stanja na področju problematike drog v mestni občini Kranj, in sicer s strani Policijske postaje Kranj, Centra za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo Kranj (v okviru CSD) in Zdravstvenega doma Kranj – Center za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od nedovoljenih drog:

a) Policijska postaja Kranj (poročilo je podal g. Marko Novak, pomočnik komandirja):

Na Policijski postaji Kranj so ocenili in primerjali razmere po problematiki prepovedanih drog na območju Policijske postaje Kranj za leti 2007 in 2008. Ocena zajema celotno območje, ki ga pokriva policijska postaja Kranj, saj so mnenja, da problematike prepovedanih drog ne morejo ocenjevati samo za območje mestne občine Kranj. Uživalci in preprodajalci prepovedanih drog namreč operirajo na širšem prostoru in se ne ozirajo na občinske meje.

Represivni ukrepi PP Kranj na področju prepovedanih drog: s področja prepovedanih drog je bilo v letu 2008 obravnavanih 17, v letu 2007 pa 14 kaznivih dejanj. Krajevno najbolj izpostavljena območja, kjer se zadržujejo uživalci drog so avtobusna postaja, okolica ZD Kranj, Prešernov gaj,

zapuščen kompleks nekdanjega Hotela Jelen in zapuščen stanovanjski blok na naslovu Planina 2. Problematiki po prepovedani drogi so posvečali veliko pozornosti in so vsakodnevno opravljali nadzore na navedenih lokacijah. Rezultat kontrol v letu 2008 je bil tudi 87 ugotovljenih kršitev po Zakonu in proizvodnji s prepovedanimi drogami, zaradi posedovanja drog v manjših količinah za lastno uporabo. Leto poprej je bilo podobnih zasegov 76. Vrsta in količina zaseženih drog je razvidna iz spodnje tabele:

Tabela 1. Zasežene prepovedane droge

Vrsta zasežene prepovedane droge		2007	2008	Porast/upad (v %)
Amfetamin	GRAMI	0,8	-	-
Benzodiazepini	GRAMI	-	0,0	-
Heroin	GRAMI	18,7	11,4	-38,9
	MILILITRI	42,5	2,2	-94,8
Kokain	GRAMI	0,3	0,2	-33,3
Konoplja - rastlina	KOSI	0,9	29,3	3019,1
Konoplja - rastlina (marihuana)	GRAMI	242,1	426,7	76,3
Konoplja - smola (hašiš)	GRAMI	7,3	56,1	664,6
Metadon	MILILITRI	10,0	19,5	95,0
Metamfetamin	GRAMI	0,0	-	-

Tabela 2. Vrsta kaznivih dejanj in število obravnavanih osumljencev

Vrsta kaznivega dejanja		Število k. d.			Št. ovadenih osuml.		
		2007	2008	porast/upad (%)	2007	2008	porast/upad (%)
Zloraba prepovedanih drog	Nepravilna proizvodnja in promet s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi v športu in predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog	10	15	50,0	6	12	100,0
	Omogočanje uživanja prepovedanih drog ali nedovoljenih snovi v športu	4	2	-50,0	4	2	-50,0
	Skupaj	14	17	21,4	10	14	40,0

b) Zdravstveni dom Kranj – Center za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od nedovoljenih drog (poročilo je podala ga. Nataša Kern, dr. med)

Odvisnost od nedovoljenih drog v Kranju predstavlja zelo resen problem, saj število odvisnikov zelo hitro narašča, še zlasti pa je zaskrbljujoč podatek, da je starostna meja, ko mladi začnejo uživati droge, vse nižja.

Center za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od nedovoljenih drog deluje v Kranju. Ambulanto za razdeljevanje metadona s splošnim zdravnikom in medicinsko sestro ima tudi na Jesenicah.

V Centru se ukvarjamo z obravnavo odvisnikov od nedovoljenih drog zdravstveni delavci različnih specialnosti: psihiater, psiholog, splošni zdravnik in medicinska sestra. Nudimo pomoč v obliki informiranja, svetovanja, detoksikacije, zdravstvenih pregledov, vključno s testiranjem na viruse hepatitisa B, C in HIV, cepimo paciente proti hepatitisu B.

Sodelujemo tudi s Centrom za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo, Sejmišče 4, pri zagotavljanju socialnih storitev našim pacientom v obliki skupnega strokovnega tima.

Soočamo se z velikimi kadrovskimi in prostorskimi stiskami, velike težave imamo z zagotavljanjem varnosti zaposlenih. Center ima težave predvsem zaradi zbiranja in zadrževanja uporabnikov metadonskega programa pred Centrom. Ni izključena tudi preprodaja drog, zato smatramo, da bi bil potreben pogostejši nadzor policije pred Centrom, zlasti ob petkih, ko vsi pacienti dobijo metadon za domov, za čas vikenda, ko je Center zaprt. Velik problem predstavlja tudi zadrževanje odvisnikov v straniščih zdravstvenega doma Kranj z namenom uživanja droge v teh prostorih, zlasti pozimi.

Število vključenih v substitucijsko zdravljenje Centra v Kranju je razvidno iz spodnje tabele:

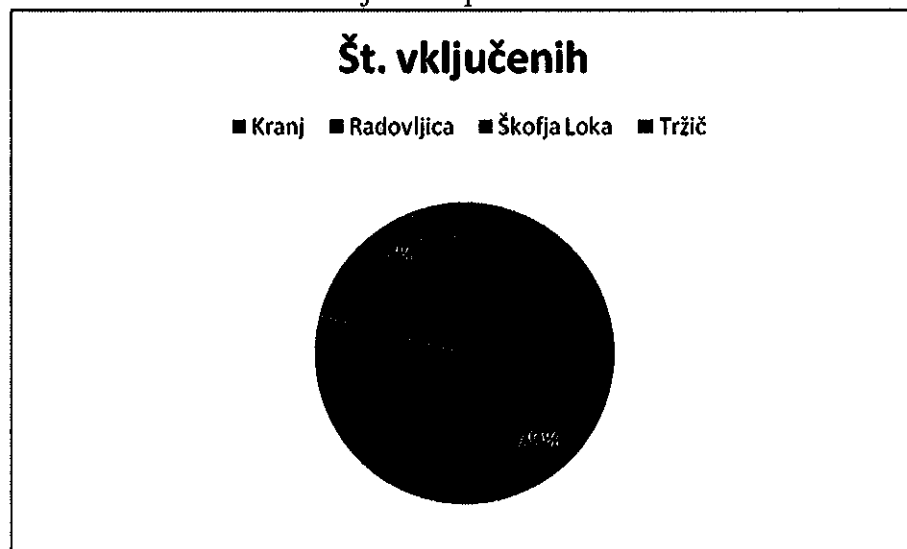
Tabela 3. Vključeni v metadonsko zdravljenje in poslani v zapor.

	2007	2008	Porast/upad
Vključeni v substitucijsko zdravljenje.	150	171	+ 14 %
Posamezniki, ki so odšli v zapor.	16	7	- 56,25 %

V letu 2007 in 2008 je kar nekaj odvisnikov odšlo na zdravljenje iz našega Centra v druge programe, zlasti v komune in druge terapevtske skupnosti, ter na bolnišnično detoksikacijo v Center za detoksikacijo Ljubljana.

Trenutno je vključenih 191 odvisnikov. Število odvisnikov, ki se vključujejo v naš program, zelo hitro narašča, vključujejo se tudi odvisniki iz drugih gorenjskih občin: iz Radovljice je vključenih 16 pacientov, iz Škofje Loke 13 pacientov in iz Tržiča 11 pacientov.

Graf 1. Trenutno število vključenih po občinah:

c) Center za socialno delo, Center za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo, Labirint, Sejmišče 4 (poročilo je podal g. Mile Hodnik, vodja Centra)

Telefon programa: 04/25 – 68 – 781

Elektronski naslov: info@labirint-omame.si,

www.labirint-omame.si.

Center nudi pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo zasvojenim od dovoljenih in nedovoljenih psihoaktivnih substanc in njihovim svojcem. Naš osnovni namen je omogočiti vsakemu posamezniku, ki ima težave zaradi uživanja prepovedanih drog, da spremeni svoj način življenja do te mere, da lahko ostane ali ponovno postane socialno vključen v družbo.

V Centru za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo smo zaposleni strokovni delavci in sodelavci s področja socialnega dela, psihologije, pedagogike in sociologije. Sodelujemo z laičnimi terapevti z izkušnjo uspešno premagane odvisnosti, prostovoljci in zunanjimi strokovnjaki.

Posegamo na področje tako kurative, kot tudi preventive. Namen preventivnih delavnic je osveščanje, izobraževanje, ter poudarjanje vrednot zdravega načina življenja brez odvisnosti v osnovnošolskem, srednješolskem prostoru, kot tudi v širši javnosti. V šolskem letu 2007/2008 smo v preventivnih delavnicah zajeli 608 učencev osnovnih šol MOK. Preventivne delavnice se izvajajo tudi na PUM-u v Radovljici, kjer je od 40-ih udeležencev v šol. letu iz Gorenjske povprečno 10 Kranjčanov.

Center je v letu 2008 začel z raziskavo s katero želimo ugotoviti prisotnost rizičnih faktorjev v odnosu do eksperimentiranja s psihoaktivnimi substancami med devetošolci mestne in primestnih občin v UE Kranj.

Program aktivno sodeluje z ostalimi organizacijami, ki delujejo na področju zasvojenosti: Zdravstveni dom Kranj – Center za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od nedovoljenih drog, Stigma, Fundacija Vincenca Drakslerja, z nevladnimi projekti na področju odvisnosti v RS, ter komunami doma in v tujini. Sodelujemo tudi z Ministrstvom za pravosodje in sicer v programu opravljanja splošno koristnega dela, ki se izvršuje po odločbah Zakona o prekrških. Gre za izvrševanje dela v korist humanitarnih organizacij ali lokalne skupnosti, s katerim sodišče nadomesti plačilo globe ali prestajanje krajših kazni zapora. Ciljna populacija tega dela programa so tisti bivši odvisniki, ki so dosegli abstinenco in finančno niso sposobni poravnati dolgova oziroma kazni prekrškov, ki so jih storili v času odvisnosti od drog. V povprečju letno obravnavamo 3 – 5 takih uporabnikov.

Center za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo zasvojenih je s selitvijo pridobil možnosti novih oblik psihosocialnih storitev za uporabnike drog. Osnovni program **Labirinta** zajema dnevni center in sprejemni del, ki poleg informiranja in individualne in skupinske svetovalno terapevtske obravnave ponuja tudi možnost aktivnega preživljanja prostega časa v obliki različnih strukturiranih delavnic in skupin. Reintegracijski program s stanovanjsko skupino **Katapult** ponuja možnost namestitve in psihosocialne obravnave (o)zdravljenih odvisnikov, ki se vračajo iz različnih programov visokopražnega zdravljenja, pred vstopom v samostojno življenje.

Ocena stanja:

Še vedno opažamo trend rasti poseganja po kokainu in ekstaziju, ter hkrati rahlo zniževanje uporabe heroina pri odrasli obravnavani populaciji. Pri mlajših in starejših mladostnikih pa

opažamo povečanje eksperimentiranja z alkoholom, kajenjem tobaka in marihuane. Opažamo vse pogostejše opijanje mladoletnikov. Iz dokumentacije obravnavanih je razvidno tudi povečano število vdihavanja topil in plina med srednješolci. Ocenjujemo tudi, da se starostna meja ko mladi začnejo posegati po psihoaktivnih substancah niža in se številčneje pojavlja že v osmem in devetem razredu, kar je razvidno iz ankete in pogovorov, ki jih opravljamo na preventivnih delavnicah. Na podlagi teh navedb predlagamo nadaljnje izvajanje preventivnih delavnic, ki so vsebinsko vezane na tematiko povečanega samovrednotenja mladih in ozaveščanje staršev o zgodnji prepoznavnosti sprememb, ki mlade lahko usmerjajo v uporabo psihoaktivnih snovi. Le zgodnje odkrivanje teh dejavnikov namreč omogoča uspešno obravnavo in preprečevanje uporabe in zlorabe drog. Ocenjujemo tudi, da enkratne delavnice ne dajejo zadostnih preventivnih učinkov, ker gre pri doseganju zelenih sprememb pri mladostnikih za kontinuiran proces. Ciljev se ne da doseči z enkratno izvedbo delavnice. Predlagamo, da se skuša doseči izvajanje vsebinskega sklopa delavnic, ki so ciljno naravnane na trenutne trende, ki vodijo mlade v eksperimentiranje in zlorabo psihoaktivnih snovi.

Glede na število uporabljenih in prodanih igel v Kranju ocenjujemo kot zelo rizično stanje. Podatki kažejo, da je med odvisniki v veliki meri prisotna intravenozna uporaba psihoaktivnih substanc, kar povečuje možnost različnih okužb in bolezni. Iz evidence programa Stigma, ki opravlja nizekopržne storitve v Kranju je razvidno, da so v letu 2008 razdelili 19.074 kom igel z brizgalkami. Po navedbi kranjskih lekarn je bilo prodanih v istem letu 19.140 kom igel z brizgalkami. Iz evidence pobranih igel pa sledi, da je bilo leta 2008 s strani Stigme pobranih 5359 igel, v naših dveh čistilnih akcijah pa 790 igel z brizgalkami. V čistilnih akcijah opažamo tudi vedno večje število odvrgnenih praznih metadonskih stekleničk na mestih kjer se zadržujejo odvisniki oziroma si injicirajo heroin.

Opozarjamo, da bi bilo potrebno v Kranju, zaradi možnosti okužbe otrok in ekologije (plastika) obvezno pristopiti k načrtovanju in programu rednih akcij čiščenja kužnih materialov in osveščanja otrok in prebivalstva o morebitnih nevarnostih, ki so lahko posledica nepravilnega ravnanju z okuženimi iglami in brizgami.

Graf 2. Pobrane igle in brizge, glede na količino prodanih in razdeljenih igel in brizg v letu 2008.

Pobranih igel in brizg

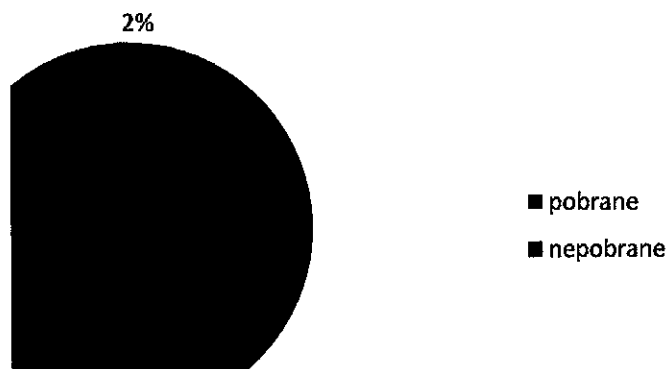

Tabela 4: Vključeni v program Centra za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo, Kranj.

	2007			2008		
	Vključeni v obravnavo	Vključeni v dopolnilne dejavnosti	skupaj	Vključeni v obravnavo	Vključeni v dopolnilne dejavnosti	skupaj
januar	120	75	195	122	103	223
februar	110	139	249	112	165	277
marec	102	162	264	112	165	277
april	108	162	270	107	158	265
maj	104	114	218	107	202	309
junij	104	92	196	126	221	347
julij	110	84	194	122	190	312
avgust	129	108	237	79	63	142
september	129	154	283	76	43	119
oktober	122	154	276	91	123	214
november	116	159	275	107	220	327
december	121	73	194	105	151	256

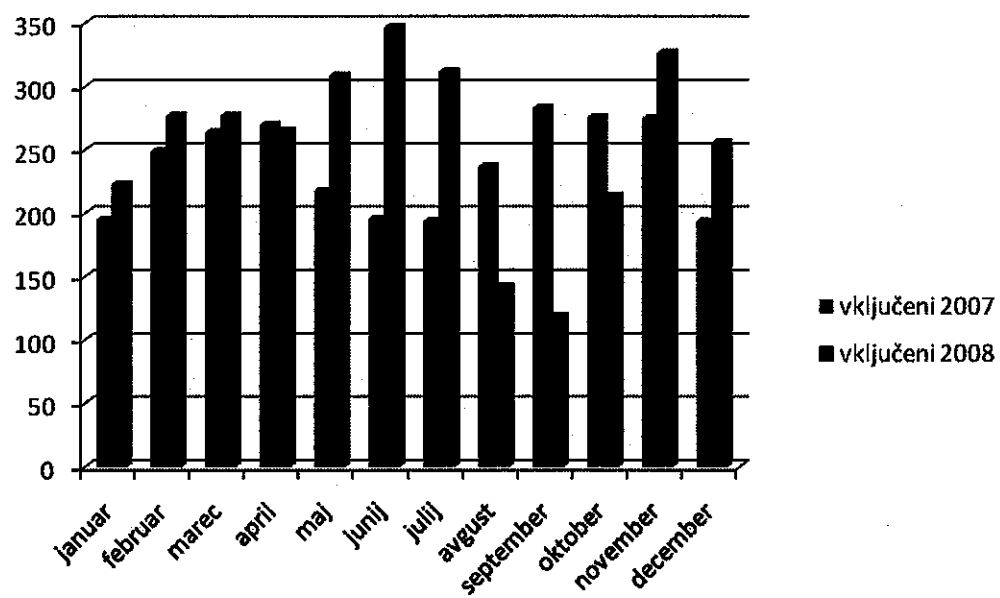
Pod vključene v obravnavo se razume tako uporabnike, kot tudi njihove starše, ki so:

- vključeni v nadaljnjo obravnavo,
- vključeni v pomoč pri vzpostavitvi abstinence,
- vključeni v visokopražne programe,
- uporabniki integracijskih procesov.

Vključeni v dopolnilne dejavnosti so:

- uporabniki ali starši, ki s Centrom vzpostavijo prvi stik,
- vključeni v preventivne dejavnosti. Preventivne dejavnosti se izvajajo v obliki delavnic po osnovnih in srednjih šolah.

Graf 3. Vsi vključeni v program v letu 2007 in 2008 po mesecih.

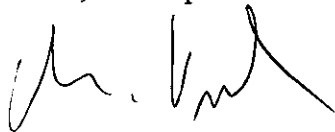
FINANČNO POROČILO

LETO 2007	EUR	EUR
I. ODHODKI - SKUPAJ	24.251,00	21.744,98
	plan	realizacija
1. Preventivne dejavnosti - skupaj	21.322,00	18.286,20
objava javnega razpisa	1.348,00	0
predavanja in delavnice za kranjske vrtce	1.460,00	1.459,20
<i>preventivni program vrtci, Krog</i>		1.459,20
predavanja in delavnice za OŠ	6.260,00	6.252,00
<i>preventivni program OŠ, Oaza</i>		3.824,00
<i>preventivni program OŠ, CSD</i>		2.428,00
predavanja in delavnice za SŠ	4.493,00	4.485,00
<i>preventivni program SŠ, Oaza</i>		4.000,00
<i>preventivni program SŠ, Bližina</i>		485,00
počitniške dejavnosti	6.091,00	6.090,00
<i>počitniški program, ND Triglav</i>		364,00
<i>počitniški program, Župnija Šmartin</i>		225,00
<i>počitniški program, Škrlovec taborjenje</i>		188,00
<i>počitniški program, Škrlovec prostčasne dejavnosti</i>		196,00
<i>počitniški program, ŠD Sokol</i>		966,00
<i>počitniški program, Jezikovna šola Jan</i>		1.685,00
<i>počitniški program, smučarsko akrobatski klub Kranj</i>		129,00
<i>počitniški program, smučarsko akrobatski klub Kranj</i>		342,00
<i>počitniški program, tehnična kultura</i>		415,00
<i>počitniški program, Marindolus</i>		1.580,00
program ob vikendih	1.670,00	0,00
2. Stroški okroglih miz, ostale aktivnosti - skupaj	2.491,00	3.138,78
raziskava: Kako živijo naši otroci		340,00
ob Tednu otroka prireditve Z glavo na zabavo		2.324,32
nakup strokovne literature		474,46
3. Seminarji - skupaj	438,00	320,00
seminar Grosuplje 1.		240,00
seminar Grosuplje 2.		80,00
II. NEPORABLJENA SREDSTVA - SKUPAJ		2.506,02
sredstva za objavo javnega razpisa		1.348,00
ostanek od programa Ob vikendih		1.158,02

Ostala so sredstva v višini 2.506,02, ker je bil javni razpis objavljen v Kranjčanki (so bila sredstva zanj zagotovljena od drugod) in ker za razpisani program ob vikendih ni bilo zanimanja.

LETO 2008	EUR	EUR
I. ODHODKI - SKUPAJ	15.000,00	13.034,60
	plan	realizacija
1. Preventivne dejavnosti - skupaj	12.200,00	12.200,00
<i>vrtni</i>		800,00
<i>osnovne šole</i>		7.000,00
<i>srednje šole</i>		4.400,00
2. Stroški okroglih miz, ostale aktivnosti - skupaj	2.500,00	594,60
<i>reprezentanca, pogostitev članov LAS</i>		155,30
<i>50 zabožnikov za odvržene igle in 40 škateł rokavic</i>		439,30
3. Seminarji - skupaj	300,00	240,00
<i>seminar Grosuplje</i>		240,00
II. NEPORABLJENA SREDSTVA - SKUPAJ		1.965,40
<i>stroški okroglih miz, ostale aktivnosti</i>		1.905,40
<i>seminarji</i>		60,00

Pripravila:
Manja Vovk, univ.dipl.soc.del.

MILE HODNIK, soc. del.
predsednik LAS

